

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань інтеграції України з Європейським Союзом

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-34-42, факс: 255-33-13, e-mail: comeuroint@v.rada.gov.ua

ВИСНОВОК

щодо проекту Закону України про медіа

(реєстр. № 2693-д від 02.07.2020, Потураєв М.Р., Кравчук Є.М. та інші)

Комітет розглянув проект Закону на своєму засіданні 14 липня 2020 року (протокол № 41) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

1. Загальна характеристика законопроекту

Метою законопроекту, як зазначено в пояснювальній записці до нього, є створення єдиної, впорядкованої та взаємоузгодженої системи правових норм, спрямованих на регулювання правовідносин у сфері медіа, виконання Україною зобов'язань перед європейськими партнерами та імплементація норм європейського законодавства у національне законодавство України шляхом забезпечення реалізації права на свободу вираження поглядів, права на отримання різнобічної, достовірної та оперативної інформації, на забезпечення плюралізму думок і вільного поширення інформації, на захист національних інтересів України та прав користувачів медіа-сервісів, регулювання діяльності в сфері медіа відповідно до принципів прозорості, справедливості та неупередженості, стимулювання конкурентного середовища, рівноправності і незалежності медіа.

Прийняття законопроекту має створити необхідні сучасні європейські умови для задоволення інформаційних потреб громадян України, ефективного розвитку сфери надання аудіовізуальних медіа сервісів з використанням нових технологій.

2. Належність законопроекту за предметом правового регулювання до сфери дії права Європейського Союзу

Проект Закону за предметом правового регулювання охоплюється зобов'язаннями України передбаченими у рамках Глави 15 «Політика з питань аудіовізуальної галузі» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

3. Відповідність законопроекту праву ЄС

За результатами правового аналізу проекту Закону щодо його відповідності *aquis* ЄС та Угоді про асоціацію слід зазначити таке.

Відповідно до *статті 396 Угоди про асоціацію* Сторони здійснюють співробітництво з метою просування аудіовізуальної галузі в Європі та заохочення спільного виробництва у галузі кінематографії та телебачення. Співробітництво може включати, *inter alia*, питання підготовки журналістів та інших працівників медіа-сфери, як друкованих, так і електронних видань, а також питання підтримки засобів масової інформації (громадських і приватних), з метою посилення їхньої незалежності, професіоналізму та зв'язків з іншими європейськими ЗМІ відповідно до європейських стандартів, зокрема стандартів Ради Європи.

Поступове наближення до права та нормативно-правової бази ЄС, а також міжнародних правових документів у сфері політики з питань аудіовізуальної галузі буде здійснюватися, зокрема, як визначено у Додатку XXXVII до цієї Угоди (стаття 397 Угоди про асоціацію).

Додатком XXXVII до Угоди про асоціацію передбачено імплементацію Директиви № 2007/65/ЄС від 11.12.2007 про аудіовізуальні медіа-послуги, що вносить зміни та доповнення до Директиви Ради № 89/552/ЄЕС про координацію деяких положень, визначених законодавством, нормативно-правовими чи адміністративними актами в державах-членах щодо ведення телерадіомовної діяльності, і скасовані Директивою № 2010/13/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 10 березня 2010 року про узгодження деяких положень, встановлених законом, правилами або адміністративними діями у державах-членах, що стосуються надання аудіовізуальних медіа-послуг (в редакції Директиви № 2018/1808/ЄС, OJ L 303, 28.11.2018, р. 69–92) (далі – Директива 2010/13/ЄС).

Положення проекту Закону в цілому відповідають меті Директиви 2010/13/ЄС щодо створення та забезпечення належного функціонування ринку аудіовізуальних медіа-послуг, функціонування національного регуляторного органу, запровадження спільного регулювання у сфері медіа, сприяння культурному різноманіттю, просування та вжиття заходів із розвитку навичок медіаграмотності.

В той же час, положення статей 25-27 законопроекту не повною мірою враховують вимоги частини 2 статті 5 Директиви 2010/13/ЄС, що провайдери медіапослуг, які перебувають під юрисдикцією держав-учасниць, надають доступ до інформації про свою структуру власності, у тому числі про бенефіціарних власників. *Такі заходи мають забезпечувати дотримання фундаментальних прав, зокрема на приватне й сімейне життя бенефіціарних*

власників. Такі заходи мають бути необхідними та пропорційними, а також спрямовуватися на досягнення мети із забезпечення загального інтересу.

Положеннями частини другої статті 6а Директиви 2010/13/ЄС визначено, що персональні дані неповнолітніх, зібрані чи іншим чином отримані провайдерами медіапослуг, забороняється опрацьовувати з комерційною метою, зокрема для прямого маркетингу, профілювання та поведінкової реклами. *Такі гарантії не враховано в положеннях законопроекту.*

Частиною п'ятою статті 7 Директиви 2010/13/ЄС передбачено, що держави-учасниці повинні забезпечити, що надання інформації про надзвичайні події, в тому числі публічні повідомлення та оголошення під час стихійних лих, що стають відомими громадськості через аудіовізуальні медіапослуги, повинне відбуватися у спосіб, доступний для осіб з інвалідністю. *Норми, якими врегульовується зазначене питання відсутні в законопроекті.*

Відповідно до статті 8 Директиви 2010/13/ЄС держави-учасниці повинні забезпечити, щоб провайдери медіапослуг, які перебувають під їхньою юрисдикцією, не транслювали кінематографічні твори у строки, що перевищують строки, визначені з правовласниками. *Такі гарантії відсутні в нормах законопроекту.*

Статтею 9 Директиви 2010/13/ЄС заборонено всі форми аудіовізуальних комерційних повідомлень про сигарети та інші тютюнові вироби, а також електронні сигарети і заправні контейнери, забороняється спеціально спрямовувати аудіовізуальні комерційні повідомлення про алкогольні напої на неповнолітніх, а також заохочувати надмірне споживання таких напоїв, *що не враховано в положеннях законопроекту.*

Нормами статті 21 Директиви 2010/13/ЄС заборонено телепродаж лікарських препаратів, що підлягають маркетинговій авторизації у розумінні Директиви 2001/83/ЄС, а також телепродаж медичного лікування. *Така норма відсутня в законопроекті.*

Частиною третьою статті 30 Директиви 2010/13/ЄС визначено, що держави-учасниці повинні забезпечити чітке визначення у законодавстві компетенції та повноважень національних регуляторних установ чи органів, а також способи їхньої підзвітності. *В той же час, в статті 90 законопроекту наведено перелік повноважень Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, який не є вичерпним.*

Додатково необхідно зазначити, що в Рекомендаціях Комітету Міністрів Ради Європи (2011)⁷ щодо нового визначення медіа, містяться досить чіткі критерії щодо віднесення певної діяльності, послуг чи утворень до медіа, враховуючи новітні реалії.

Також необхідно зазначити, що Директива 2010/13/ЄС не врегульовує питання діяльності друкованих та онлайн-медіа.

З огляду на зазначене, проект Закону за метою не суперечить зобов'язанням України відповідно до Угоди про асоціацію, але потребує доопрацювання, оскільки не повною мірою враховує положення Директиви 2010/13/ЄС в редакції Директиви № 2018/1808/ЄС (OJ L 303, 28.11.2018, р. 69–92), зокрема, в частині визначення повноважень національного регуляторного органу; сприяння більш широкому доступу осіб з інвалідністю до послуг, що надаються провайдерами медіапослуг; заборони обробляти персональні дані неповнолітніх, зібрані чи іншим чином отримані провайдерами з комерційною метою, в т.ч. для прямого маркетингу, профілювання та поведінкової таргетованої реклами.

Голова Комітету

І.О. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000EED52E0081548200
Дійсний до: 12.03.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-20/10-2020/106502 від 14.07.2020

141809